

Statenmededeling

Onderwerp

Opdracht aan de drie Brabantse omgevingsdiensten voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving in 2020

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4602118

PS: 4617181

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De vastgestelde opdracht 2020 voor de drie Brabantse omgevingsdiensten voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

Aanleiding

In de relatie tussen provincie en omgevingsdiensten worden twee rollen onderscheiden. Ten eerste is de provincie opdrachtgever, daarnaast zijn wij mede-eigenaar.

De directe aanleiding voor deze mededeling vormt de opdracht aan de omgevingsdiensten voor 2020.

Sinds 2013 voeren de drie Brabantse omgevingsdiensten in opdracht van Gedeputeerde Staten de wettelijke provinciale taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Het gaat om de uitvoering van onder meer de volgende milieu gerelateerde wetten: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO), Wet milieubeheer, Wet luchtvaart, Wet natuurbescherming, Wet hygiëne en veiligheid bad- en zwemgelegenheden (Whvbz), Waterwet, Wet bodembescherming, Ontgrondingenwet en de onlangs vastgestelde Interim Omgevingsverordening. Gedeputeerde Staten stellen in dat kader jaarlijks de opdracht aan de drie Brabantse omgevingsdiensten voor de uitvoering van de VTH-taken vast. Het Besluit omgevingsrecht (BOR) geeft aan dat de Staten geïnformeerd worden over het uitvoeringsprogramma van de omgevingsdienst.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegde gezag voor de uitvoering en opdrachtverlening van de wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor verschillende taken op milieugebied.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4602118

PS: 4617181

Gedeputeerde Staten hebben, voor zover de opdracht aan de omgevingsdiensten strekt, het mandaat voor besluitvorming en handelen aan de directeurs van de omgevingsdiensten verleend. De provincie blijft eindverantwoordelijk voor de besluiten die hieruit volgen. Met deze statenmededeling informeren wij u over de aard en omvang van de opdracht aan de omgevingsdiensten en daarmee over het uitvoeringsprogramma voor de VTH-taken in 2020. Uw Staten hebben in relatie tot de VTH opdracht een kaderstellende en toezichthoudende rol. Zie onderstaand schema waarbij tevens is aangegeven of u bij documenten een besluitvormende of controlerende rol heeft.

De rol van PS	✓ = Kaderstellend	i = Controlerend
Kaderstellend als mede-eigenaar van omgevingsdiensten	Vaststellen wijzigingen Gemeenschappelijke RegelingenVaststellen zienswijzen op begrotingen omgevingsdiensten	Kadernota's omgevingsdienstenJaarrekening omgevingsdiensten
Kaderstellend als beleidsbepaler / besluitvormer	Vaststellen beleid waarbij gebruik wordt gemaakt van VTH instrumenten bijvoorbeeld Energie, Agrofood, etcVaststellen provinciale perspectiefnotaVaststellen provinciale begroting	Instrumenteel VTH BeleidRelevante en actuele beleidstrajecten bijvoorbeeld de pilot en vervolg van de intensivering toezicht veehouderijen
Controlerend / toezichthouder van VTH taakuitvoering		Opdrachtverstrekking, tussenrapportage en eindrapportage provinciaal VTH programmaBestuursrapportage provinciePeriodiek doeltreffendheidsonderzoeken (bijv. Zuidelijke rekenkamer, ILT, 2.17a evaluatie handhavingakoers)

Schema 1: rollen provinciale staten o.a. over de relatie tot de VTH opdracht.

Kernboodschap

1. De opdrachten ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving aan de omgevingsdiensten in 2019 vertegenwoordigen een waarde van € 28.370.710,- met de volgende onderverdeling:

- € 11.990.598,- Omgevingsdienst Midden en West Brabant (OMWB)
- € 8.829.166,- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- € 7.550.946,- Omgevingsdienst zuidoost Brabant (ODZOB)

De VTH opdracht komt in eerste instantie voort uit wettelijke taken. Daarnaast wordt het instrument van vergunningverlening, toezicht en handhaving ingezet voor provinciale ambities. Zoals bijvoorbeeld energie, agrofood en natuur.

Tijdens een themabijeenkomst op 14 juni zijn uw Staten meegenomen in het proces van de vorming van de VTH opdracht. Tijdens deze bijeenkomst heeft u input meegegeven, die is verwerkt in de thans voorliggende VTH opdracht.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4602118

PS: 4617181

2. *De VTH opdracht in 2020 kent de volgende aandachtspunten:*

Stikstofproblematiek

Tijdens de vorming van de VTH Opdracht was reeds bekend dat er als gevolg van de *stikstofproblematiek* nog ontwikkelingen zijn die invloed hebben op de uiteindelijke taakuitvoering rondom deelopdracht 150 vergunningverlening gebiedsbescherming (onder de verordening gebiedsbescherming). Voor de berekening van de opdrachtwaarde van deze deelopdracht is een gelijk aantal aanvragen opgenomen als in 2019. Wel is onderscheid gemaakt in type aanvraag. Aanvragen voor nieuwe, niet eerder vergunde initiatieven, wijzigingsaanvragen en intrekkingen. Voor nieuwe aanvragen is aangesloten bij kentallen voor vergunningverlening zoals deze voor de ingang van de PAS zijn gehanteerd. De drie genoemde categorieën zijn ook in de legestabel van 2020 opgenomen. Omdat de kosten van de uitvoering van de taken voor de wet Natuurbescherming (onderdeel gebiedsbescherming) zijn gestegen, stijgen de leges naar rato mee. Dit is tevens verwerkt in de cijfers van de begroting 2020. Daarnaast is dit meegenomen in de geactualiseerde legestabel uit de legesverordening waarover uw Staten in december moet besluiten.

Transitie veehouderij

De versnelling van de transitie veehouderij leidt ertoe dat er aanvullende maatregelen genomen moeten worden als gevolg van vier belangrijke ontwikkelingen:

- De warme sanering varkenshouderij
- De stoppersregeling in relatie tot het Besluit Emissiearme huisvesting,
- Het voldoen aan de Interim Omgevingsverordening en
- De uitwerkingspraktijk van het project Intensivering Toezicht Veehouderijen

Het separate dossier Transitie Veehouderij VTH gaat verder in op dit vraagstuk en geeft op hoofdlijnen een beeld van de consequenties van de transitie veehouderij voor de VTH uitvoering. Hierin wordt onder meer aangegeven dat er de komende jaren een forse toename te verwachten is in aantallen vergunningaanvragen Natuurbescherming voor het onderdeel gebiedsbescherming (ca. 30 % meer). Jaarlijks wordt hiervoor middels het dossier transitie veehouderijen ca. 1,6 miljoen euro vrijgemaakt. Deze stijging is nog niet verwerkt in de huidige VTH Opdracht. Zodra hierover besloten is en aanvullende gegevens bekend zijn, wordt dit besproken met de betreffende omgevingsdienst (ODBN) en als aanvulling opgenomen in de VTH Opdracht. Naast extra middelen om deze vergunningen te verwerken is in het dossier over de transitie

veehouderij aanvullend hierop 0,3 miljoen euro vrijgemaakt om het ondersteunende proces verder te automatiseren en te optimaliseren.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4602118

PS: 4617181

De omgevingsdiensten zijn ermee bekend dat er nog beweging zit in de deelopdrachten m.b.t. de stikstofaanpak en de transitie veehouderij. In de opdrachtbrief aan de omgevingsdiensten wordt geborgd dat we flexibel om kunnen gaan als gevolg van deze ontwikkelingen door middel van een voorbehoud voor de VTH-opdracht. Tevens is het mogelijk om tijdens het lopende jaar aanvullende opdrachten af te spreken, of via accountmanagers afwijkende afspraken te maken van het werkprogramma.

Omgevingswet

De omgevingswet wordt in 2021 van kracht. Dat betekent dat we als provincie samen met de omgevingsdiensten doorgaan met de voorbereiding van deze nieuwe wet voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. In 2019 is meegewerkt aan de Interim Omgevingsverordening. Komend jaar zullen we ook richting de definitieve verordening acteren. Het afgelopen jaar is meer inzicht gekregen in de regelgeving door middel van een 'VTH-schaduwopdracht', het inrichten van de ketenprocessen en samenwerkingsvormen, en de aansluiting op het DSO (Digitaal stelsel omgevingswet). Aankomend jaar zullen we hierop vervolgstappen zetten met het oog op de invoering van de omgevingswet op 1 januari 2021.

Instrumenteel kader VTH

Gedeputeerde Staten hebben in juni 2018 een nieuw [instrumenteel kader vergunningverlening, toezicht en handhaving](#) vastgesteld. Dit kader beoogt de vorm van deze beleidsinstrumenten zodanig aan te passen dat de effectiviteit en efficiëncy vergroot en past bij de uitvoering zoals de komende Omgevingswet dat van ons vraagt. Het ontwikkelen en invoeren van maatregelen om daarmee de uitvoering zo veel mogelijk in lijn te brengen met het in juni vastgestelde instrumentele VTH-kader, maakt eveneens onderdeel uit van de opdracht. Hiervoor is in 2019 gezamenlijk met de omgevingsdiensten een implementatieplan opgesteld dat de naam Kompas draagt. In 2020 zal dit verder geïmplementeerd worden.

Intensivering Toezicht Veehouderijen

In 2018 zijn we samen met 45 gemeenten in Brabant gestart met de intensivering van het toezicht bij veehouderijen. 2020 vormt het afsluitende jaar van dit project. In dit jaar wordt het project geëvalueerd en wordt tevens een voorstel gedaan voor een vervolg voor de jaren na 2020.

Digitalisering

Risico- en informatie gestuurd werken blijft een belangrijk onderdeel van de gehanteerde werkwijze. Samen met de omgevingsdiensten is er voor een voor een proefperiode het Brabants Omgevings Datalab (BOD) opgericht. De provincie doet hierin mee en voorziet deze eenheid onder andere van een werkruimte. Het BOD richt zich op het vinden van antwoorden op VTH gerelateerde milieuvraagstukken met behulp van data en data-analyse en kan ook ingezet worden voor provinciale werkprogramma.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4602118

PS: 4617181

Consequenties

1. *De uitvoering van deze wettelijke VTH taken wordt via het opdrachtgeverschap geborgd.*

De VTH-taak dient op een adequaat niveau te worden uitgevoerd. De opdracht is zodanig ingericht dat hieraan voldaan kan worden; zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin. Gedurende het jaar wordt de uitvoering gemonitord. Het gaat dan om uitputting van de middelen, de geleverde output (aantallen producten en de kwaliteit daarvan) en de daarmee bereikte resultaten (zoals naleefgedrag). Op basis van deze monitoring wordt indien nodig bijgestuurd.

2. *Het provinciale budget voor de uitvoering van deze taak wordt hiermee aan de omgevingsdiensten gekoppeld.*

Door de provincie zijn in de begroting budgetten beschikbaar voor de uitvoering van deze wettelijke taak. In deze opdracht worden de benodigde bedragen voor de uitvoering van de opdracht gekoppeld aan de desbetreffende omgevingsdienst.

De kosten van de VTH-opdracht stijgen van € 27,2 miljoen in 2019 naar €28,4 miljoen in 2019. Daar zijn 3 bijzondere redenen voor:

- € 0,8 miljoen indexatie (prijseffect)
- Ruim € 0,2 miljoen door uitvoering vergunningverlening groen naar aanleiding van vergunningverlening ná het PAS-tijdperk.
- € 0,1 miljoen incidenteel voor een opdracht over de omgevingswet.

3. *Er zijn nog diverse onzekerheden ten aanzien van de uitwerking van het beleid rondom de stikstofproblematiek en veehouderijen.*

Het rijksbeleid rond de stikstofaanpak is nog deels in ontwikkeling. Een mogelijke aanpassing van de beleidsregels op basis van overleg met het Rijk is naar verwachting in december bekend. Het pakket maatregelen in kader van de gebiedsaanpak is naar verwachting medio januari bekend. Deze ontwikkelingen kunnen nog invloed hebben op de vergunningverlening.

Europese en internationale zaken

Onlangs heeft de Raad van State uitsproken mee te gaan met het Europees Hof (zie ook [Statenmededeling](#) over de wijziging beleidsregel natuurbescherming) dat de PAS niet in lijn is met de Europese Habitatrictlijn.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4602118

PS: 4617181

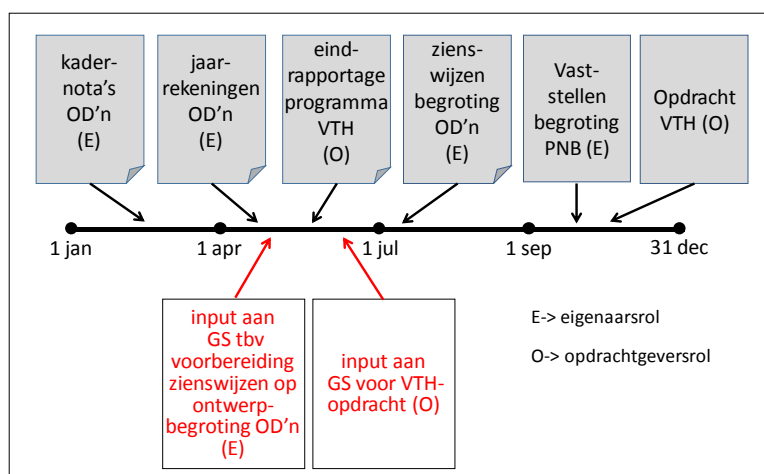
Dit oordeel heeft nu dus gevolgen voor de VTH-uitvoering (onderdeel Wet natuurbescherming, gebiedsbescherming) die de ODBN voor de provincie verzorgt, en heeft verstrekkende gevolgen hebben op verschillende terreinen, waaronder vergunningverlening en legesheffing. De exacte uitwerking hiervan voor komend jaar is nog niet bekend. In de opdrachtbrief is in dit kader een voorbehoud gemaakt zodat we hier met de ODBN op een goede manier om kunnen gaan.

Communicatie

De opdracht aan de omgevingsdiensten wordt gelijktijdig gegeven en loopt van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020. Per dienst is een opdrachtbrief opgenomen in het dossier. Er vindt over deze opdracht geen verdere actieve communicatie plaats.

Vervolg

Wij rapporteren jaarlijks rond april over de gerealiseerde VTH prestaties over het voorgaande jaar. Net als dit jaar organiseren wij in mei en juni twee themabijeenkomsten. Hierin kunt u uw wensen aangeven ten aanzien van respectievelijk de zienswijze op de begrotingen van de omgevingsdiensten (eigenaarsrol) alsook de inhoud van de VTH-Opdracht (opdrachtgeversrol). Zie onderstaand schema voor de jaarlijkse afstemmingsmomenten rondom de VTH taken en de omgevingsdiensten.

Schema 2. Jaarlijkse afstemmingscyclus met Provinciale Staten rondom VTH en de omgevingsdiensten.

Uw Staten worden daarnaast als daar aanleiding of behoefte toe is, in kennis gesteld van de ontwikkelingen rondom de VTH opdracht bij de

omgevingsdiensten. Voorbeelden hiervan zijn de uitwerking van de Stikstofaanpak en de transitie veehouderij op de vergunningverlening.

Datum

26 november 2019

Bijlagen

-VTH Opdracht 2020 aan de omgevingsdiensten.

Documentnummer

GS: 4602118

PS: 4617181

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw M.J. van den Dries, (073) 680 83 33,
mvddries@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer W.A.P. Looijmans, wloojmans@brabant.nl.